

מסורת הש"ס

(א) [למקמ פס:] (ג) [ר"ה סבא], (א) עליו ז' (ד) [למקמ קלה:], (א) [למקמ קמב:] (ו) [למקמ פא:], (ו) [לעיל גנ:], (ח) זיל לרבי עקיבא. ר"ש"י (ב) ונתמיה ג' הוסף רש"י לפסד אפרכסת טרמוי"א שעל הרימס"א

תורה אור השלם

1 תחת אבותיו יהיו בניך חשיבתו לשרים ככל דארי: תהלים פ"ה

גליון הש"ס

נמרא כי הכי הדור בה אבהתי. ע"י למקמ פא ע"א כנכס"ס ד"ה זכ"ו כנולה ומק"ס ש"ס ד"ה האתין:

הגרות הב"ח

(א) גמ' וכל קמ חילון וכו' ופימיה כמתנה מאי סביר: (ב) רשב"ס ד"ה ולא וכו' כפי רמב"ם ר"ב ד"ב פ' ע"ג: (א) ד"ה שניהם ממכר וכו' מתמיהין ר"ב פ"י כגון מכר לו את העור ואת הדות כו':

מוסף רש"י

האחין שחלקו. ונטל זה שיה לנפון וזה לנרסו וזה אביו רגיל להיות לו לנרסו דרך זה למון וזו און יכול לומר ד"ה עליו רש"י וכו' ולא סולמות. אם טעם זה בית וזלר זה טעם עליה. און לו לקבוע טולם כחילון על זה לעלות לעליהם. וכל חלונות. לעשר על פימיה אורו. וכל אמת המים. להיבטל מן הכר דרך שדה על זה למון על זה.

מוסף תוספות

א. [יש להקשות] ומאי שנא מבור דרות דא"ע דמגו קרא קרייתא דביהא ניהולא לא מיידיב בהדיא, אי משום חדשיב ופלגי רשותא לנפשיה, אי הכי אבב חצר נמי לא לירבון, ואי משום דלא אורחיהו למיהי ברוב בתים ה"ל לרוב אורחיהו למהו ברוב בתים, אלא שאני בור דרות דלאו מתמישי דבתים ניהו דלא קרא מתמישי דחצר ניהו וכו' והנהו כמתנת רוחים ופירו וכוירם כולהו מתמישי דבתים ניהו. ד' ט.

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סה.

הלכה כדברי חכמים. למוכר צעין רעה מוכר: כר' עקיבא. דצעין יפה מוכר [למקמ פא:]. והכי הוא מסקנא כר' עקיבא דלמר ליה רב הונא לרב נחמן הלכתא כוותיבו דמקריביו לבבא דרש גלותא דשכימי דייני: אמר ליה איפכא. לר' עקיבא צעין רעה ולרצון צעין יפה. וגמרא הוא דקמפרש דליפכא הוה תני רב ירמיה ומיהו איהו לא אמר לרב הונא צעין זה איפכא מנינא שאס היה יודע שאין רב הונא שונה כמותו לא היה לו לתמוה דהיינו הך דצין לרב הונא צין לרב ירמיה הלכתא דצעין רעה מוכר: משום הכי לא אמר לך ולא מידי. דהא את נמי הוה פסקת הלכתא דצעין רעה מוכר: אזו לנעמיהו. לרב צעין רעה ולשמאל צעין יפה: האחין שחלקו. שניהם מוכרין זה לזה: אין להן דרך זה על זה. אם חלקו שני שדות אחד נטל חילון ואחד נטל פימיה ואין הפנימי יכול ליכנס לשדה אלא דרך חילון צדק עליה אביו נכנס אין לו לפנימי דרך על חילון משום דמוכר צעין יפה מוכר ולא שירי דרך לעלמו וכיון שמכר לו לאחיו חלקו צדחילון צעין יפה מכר לו כל השדה והדרך ולא שירי לעלמו צמכיה זו כלום והיינו שמואל לנעמיה דפסק כר' עקיבא דמוכר צעין יפה מוכר לגבי פימיה שייך למימר עליו יפה דלע"פ שרץ לפרוח צאיר לא שירי לעלמו את הדרך צמל גבי חילון לא שייך עין רעה צמל שאינו נותן לו את הדרך שהרי אינו מוכר צמדה זו החילון אלא לוקח וצולקח לא שייך עין יפה אצל צמדה הפנימי הוה הוא מוכר שמכר לאחיו חלקו ובהוהו שמכר לא שירי לעלמו כלום וליכא עין רעה גביה כלל: ולא תלוגו כו'. כר' מפורשא כפ' רש"י (א) ולא תלוגו כו'.

הבי גרים רבינו חננאל ואודו לטעמיהו וצריבא. והוצרך לפרש וצריבא ללא מקשי והא אפילונו צה חדא זמנא וכן היא סוגיית הגמרא בכל מקום: לא מכר לו את התנור ולא את הכירים ולא את הריחים. להאי גירסא איירי צמלושין דהא קמני מכר את המכתשת קצועה אם כן כרבי אליעזר דגמרא אמיה ואי צמנור דלמר כל הממוכר לקרקע הרי הוא כקרקע א' מי אומר רש"א דליירי צמחוצר דקממיהו מחוצרים כדלמרינן (כלס פ"ה מ"י) וגורר את הטפילה [עד שיהא] צאריך אצל און צמורו משצ צמור מדע מדמקבלי טומאה הלכך לא מכר אפילו לר' אליעזר תנור וכירים ורימס אע"ג דלדידיה מכר את המכתשת ולספרים דגרסי מכר את התנור וכירים אצל לא את הרימס דרין לומר דמשצי חיובין חיבור ולא דמו לקבלת טומאה ומיבור הרימס לא משצי כולי האי כמו של תנור וכירים ואין להקשות אמאי נקט צממלא ולא את הרימס כיון דלפילו ר' אליעזר מודה ללא מכר את הרימס ואומר רש"א דנקט להו משום דצעי למימני צמטוכו כולן מכורס ואפילו רימס: נמא

הלכה כדברי חכמים ורב ירמיה בר אבא אמר שמואל (א) הלכה כרבי עקיבא אמר ליה רב ירמיה בר אבא לרב הונא (ב) והא זמנין סגיאין אמריתיה קמיה דרב הלכתא כרבי עקיבא ולא אמר לי ולא מידי א"ל היכי תניתה א"ל איפכא תנינא משום הכי לא אמר לך ולא מידי א"ל רבינא לרב אשי לימא אודו לטעמיהו (א) דאמר רב נחמן אמר שמואל האחין שחלקו אין להן לא דרך זה על זה ולא אמת המים זה על זה (א) והוזהרו בהן שהלכות קבועות הן ורב אמר יש להן צריבא דאי אשמועינן בהדיא בהדיא קאמר רב משום דא"ל בעינא למיידר ביה (א) כי היכי דדרו ביה אבהתי תדע דכתיב יתחת אבותיך יהיו בניך אבל בהא אימא מודי ליה לשמואל ואי איתמר בהא בהך קאמר שמואל אבל בהא אימא מודי ליה לרב צריבא אמר ליה רב נחמן לרב הונא (א) הלכתא כוותין או הלכתא כוותיבו אמר ליה הלכתא כוותיבו דמקריביתו לבבא דריש גלותא דשכימי דייני: איתמר (א) שני בתים זה לפנים מזה שניהם במכר שניהם במתנה אין להן דרך זה על זה (א) כל שכן חיצון במתנה ופנימי במכר ופנימי במתנה סבור מינה אין להן דרך זה על זה (א) ולא היא מי לא תנן (ב) במה דברים אמורים במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולו אלמא (א) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב (א) הכא נמי מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב: מתני' המוכר את הבית מכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קבועה אבל לא את המיטלטלת מכר את האיצימרוביל אבל לא את הקלת ולא את התנור ולא את הכירים (ב) זמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי

מזה שניהם במכר שניהם במתנה אין להן דרך זה על זה (א) כל שכן חיצון במתנה ופנימי במכר ופנימי במתנה סבור מינה אין להן דרך זה על זה (א) ולא היא מי לא תנן (ב) במה דברים אמורים במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולו אלמא (א) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב (א) הכא נמי מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב: מתני' המוכר את הבית מכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קבועה אבל לא את המיטלטלת מכר את האיצימרוביל אבל לא את הקלת ולא את התנור ולא את הכירים (ב) זמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי

מזה שניהם במכר שניהם במתנה אין להן דרך זה על זה (א) כל שכן חיצון במתנה ופנימי במכר ופנימי במתנה סבור מינה אין להן דרך זה על זה (א) ולא היא מי לא תנן (ב) במה דברים אמורים במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולו אלמא (א) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב (א) הכא נמי מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב: מתני' המוכר את הבית מכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קבועה אבל לא את המיטלטלת מכר את האיצימרוביל אבל לא את הקלת ולא את התנור ולא את הכירים (ב) זמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי

מזה שניהם במכר שניהם במתנה אין להן דרך זה על זה (א) כל שכן חיצון במתנה ופנימי במכר ופנימי במתנה סבור מינה אין להן דרך זה על זה (א) ולא היא מי לא תנן (ב) במה דברים אמורים במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולו אלמא (א) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב (א) הכא נמי מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב: מתני' המוכר את הבית מכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קבועה אבל לא את המיטלטלת מכר את האיצימרוביל אבל לא את הקלת ולא את התנור ולא את הכירים (ב) זמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי

מכר את הדלת. והוה מחובר לקרקע וכל מחובר לקרקע הרי הוא כקרקע: אבל לא את המפתח. דלא הוה כלל מחובר דאי בעי מצי לנוטלה וירצאת ונכסתה היא. המכתשת הקבועה. כקרקע: איצימרוביל. היינו מקום שכיבת הריחים הסדינן שקבוע בקרקע: אבל לא את הקלת. היינו רחיים העליניה שחזרות דלא הוי מחובר: מכר את התנור ואת הכירים. אם קבועין בקרקע: בזמן שאמר לו הוא

עין משפט
נר מצוה

א ב ג מ"י פכ"ה מהל' מביה ל"ד סמג עין פכ' טו"פ מ"מ פ"י ר"ד סמ"ק ט:

לעני רש"י

צריקיי"א [ציי"א]. מסגרת עין המקפא אבן הריחים. טרימוריי"א [טרימוריי"א]. אפרכסת (משפך שדרכו מבנינים חומר לריחים וכדומה).

רבינו גרשום

רב הונא אמר הלכה כדברי חכמים. דאמרי מוכר בעין רעה מוכר: ושמואל אמר הלכה כרבי. דאמר בעין יפה מוכר: אגא איפכא רבא. דרב הונא דאמר דהלכה כחכמים ס"ל בעין יפה מוכר ושמואל אמר הלכה כרבי. דאמר מוכר בעין רעה מוכר: לא אמר לך מידי. דהיינו ברב סבירא ליה: האחין שחלקו. בנכסי אביהן: אין להן דרך זה על זה וכו'. דהואיל דחלקו בעין יפה חלקו וצריכין ליקח זה מזה דרך וגם לא חזקת חלונות וגם לא חזקת סולמות להניח זה בחצר זה להעלותו לגגו ולא אמת המים של זה לעבור בחלקו של זה: ורב אמר יש להן. ד"ה כלישנא קמא חכמיס דאמרי מוכר בעין רעה מוכר: דאי אשמועינן בהא. באחין שחלקו דביהא אמר רב דבעין רעה חלקו יבשר משום דכתיב: תחת אבותיך יהיו בניך: אבל בהא. גבי מוכר: קאמר שמואל. דהמוכר בעין יפה מוכר אבל בהך דאחין אימא מודי ליה לרב קמ"ל דאפי הכי פליגי: רב נחמן הוה תלמיד שמואל כדאמרין לעיל אמר רב נחמן אמר שמואל האחין שחלקו ורב הונא הוה תלמיד רב: הלכתא כוותין. דאמרין מוכר בעין רעה מוכר: או הלכתא כוותיבי. דאמריתו מוכר בעין רעה מוכר: שניהם מכרו במכר או שניהם נותנו במתנה לשניהם אין להם לחלקות או לפקבלין דרך זה על זה. משום דהמוכר או הנותן בעין יפה מוכר ונותן: מכל שכן דאין להן. היכא דחיצון נותן במתנה דיפה כח מתנה מכח מכירה כדאמרין בגמ' כפיסא דפירקין ובעין יפה נותן החיצון ופנימי מכר אין לפנימי דרך על החיצון כלום אע"ג דמשבער דחיצון לפנימי: חיצון מכר ופנימי נתן מהו. מי אמר? דיפה כח מתנה מכח מכירה ובעין יפה נתן החיצון ופנימי מכר: אבל בנותן מתנה נתן את כולה. דבעין יפה נתן הכי נמי להווא דיהיב מתנה בעין יפה נתן לו ויש לפנימי דרך על החיצון: פ"סא המוכר את הבית

מכר את הדלת. והוה מחובר לקרקע וכל מחובר לקרקע הרי הוא כקרקע: אבל לא את המפתח. דלא הוה כלל מחובר דאי בעי מצי לנוטלה וירצאת ונכסתה היא. המכתשת הקבועה. כקרקע: איצימרוביל. היינו מקום שכיבת הריחים הסדינן שקבוע בקרקע: אבל לא את הקלת. היינו רחיים העליניה שחזרות דלא הוי מחובר: מכר את התנור ואת הכירים. אם קבועין בקרקע: בזמן שאמר לו הוא